

Одеський національний медичний університет
Факультет Медичний
Кафедра оториноларингології

Силабус курсу
«Актуальні питання отохірургії»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити. Семестри: XI – XII. 6 рік навчання.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра оториноларингології База КНП «ООКЛ» ООР, вул. Академіка Заболотного, 26, 9 поверх База Університетської клініки, вул. Тіниста, 8, підвальне приміщення
Викладач	Пухлік Сергій Михайлович, д.мед.н, професор, завідувач кафедри Євчев Федір Дмитрович, д.мед.н, професор Доценти: к.мед.н. Богданов Кирило Георгійович, к.мед.н. Тітаренко Ольга Валентинівна, к.мед.н. Дедикова Ірина Володимирівна, к.мед.н. Щелкунов Анатолій Петрович. Асистенти: к.мед.н. Тагунова Ірина Кимівна, к.мед.н. Чернишева Інна Едуардівна, к.мед.н. Добронравова Ірина Володимирівна, к.мед.н. Андрєєв Олександр Вікторович, к.мед.н. Колесніченко Володимир Володимирович, к.мед.н. Євчева Ангеліна Федорівна, к.мед.н. Богданов Віктор Кирилович.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Тітаренко Ольга Валентинівна, завуч кафедри 096-531-71-33, (048) 736-22-30 Сергієнко Валентина Петрівна, старший лаборант кафедри 098-454-38-80, (048) 736-22-30 E-mail: olga.titarengo@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожної середи, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн-консультації: з 16.00 до 18.00 кожної середи, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Telegram, Viber (через створені у них групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметививчення дисципліни

- клінічна анатомія, фізіологія, методи дослідження вуха.
- етіологія, патогенез, діагностика та лікування хронічного гнійного середнього отиту, ексудативного отиту, адгезивної хвороби середнього вуха, отосклерозу.

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), латинська мова та медична термінологія, медична біологія, медична та біологічна фізики, біологічна та біоорганічна хімія, анатомія людини, гістологія, цитологія та ембріологія, фізіологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, безпека життєдіяльності; основи біоетики та біобезпеки, патоморфологія, патофізіологія, фармакологія, пропедевтика педіатрії, медична психологія, офтальмологія, неврологія, отоларингологія.

Постреквізити: внутрішня медицина, хірургія, акушерство і гінекологія, інфекційні хвороби, епідеміологія та принципи доказової медицини, онкологія та радіаційна медицина, травматологія і ортопедія, фтизіатрія, анестезіологія та інтенсивна терапія, екстрена та

невідкладна медична допомога, гігієна та екологія, паліативна та хоспісна медицина, загальна практика (сімейна медицина).

Мета курсу «Актуальні питання отохірургії» є:

- оволодіння методами діагностики хворих на ХГСО;
- оволодіння методами діагностики хворих на ексудативний отит
- оволодіння методами діагностики хворих на адгезивну хворобу середнього вуха;
- оволодіння методами діагностики хворих на отосклероз;
- підготовка хворих до оперативного втручання з приводу ХГСО;
- вибір методики оперативного втручання у хворих на різні форми ХГСО
- техніка виконання сануючих операцій при ХГСО;
- техніка виконання функціонально-реконструктивних операцій при ХГСО;
- особливості післяопераційного перебігу у хворих після сануючих та функціонально-реконструктивних операцій;
- вибір методики оперативного втручання у хворих на ексудативний отит;
- техніка виконання тимпанопункції, мірінготомії та шунтування барабанної порожнини;
- оперативне лікування адгезивного отиту, техніка тимпанопластики; особливості післяопераційного перебігу;
- оперативне лікування отосклерозу, техніка виконання операції, показання та протипоказання до оперативного лікування, можливі ускладнення.

Завдання курсу

- засвоєння методів діагностики хворих на хронічний гнійний середній отит, ексудативний отит, адгезивну хворобу середнього вуха, отосклероз;
- засвоєння основних принципів оперативних втручань на середньому вусі;
- засвоєння показань та протипоказань до оперативних втручань на середньому вусі;
- засвоєння техніки виконання сануючих операцій при ХГСО;
- засвоєння техніки виконання функціонально-реконструктивних операцій при ХГСО;
- засвоєння техніки виконання операцій при адгезивному отиті;
- засвоєння техніки виконання операцій при отосклерозі;
- засвоєння особливостей післяопераційного перебігу у хворих після оперативних втручань на середньому вусі
- формування морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворими з приглухуватістю або з глухотою.

Очікувані результати

В результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- сучасні концепції вітчизняної і зарубіжної теоретичної і практичної отохірургії;
- основні принципи організації ЛОР допомоги населенню України;
- основи організації раціонального режиму і лікування ЛОР хворого;
- загальні елементи догляду за ЛОР хворими;
- теоретичні аспекти про ЛОР інструментарій і способи його застосування;
- теоретичні аспекти профілактики виникнення і розповсюдження внутрішньо-лікарняної ЛОР інфекції;
- основи знеболювання в отохірургії;
- тактику консервативного та хірургічного лікування хронічних гнійних середніх отитів;
- тактику консервативного та хірургічного лікування екссудативного отиту;
- тактику консервативного та хірургічного лікування адгезивного отиту;
- тактику хірургічного лікування отосклерозу;

- методику обстеження хворого, особливості обстеження хворого з приглухуватістю та глухотою;
- особливості структури медичної карти стаціонарного хворого.

вміти:

- організувати відповідні санітарно-епідемічні умови для різних приміщень ЛОР відділення;
- проводити збір анамнезу та об'єктивне обстеження ЛОР хворого с захворюваннями середнього вуха;
- вибрати адекватний спосіб анестезії для проведення того чи іншого втручання;
- діагностувати різноманітні порушення слуху;
- вибрати тактику післяопераційного ведення ЛОР хворого у залежності від оперативного втручання;
- діагностувати різноманітні запальні та незапальні процеси у середньому вусі, проводити між ними диференційну діагностику;
- вибирати відповідну хірургічну тактику для різних захворювань середнього вуха;
- скласти програму післяопераційного нагляду пацієнта;
- оформити карту стаціонарного хворого для пацієнта з ЛОР патологією;
- дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі практичних занять (30 год.), організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти (60 год.).

Методи навчання: бесіда, пояснення, мультимедійні презентації, комп'ютерне тестування, розв'язування ситуаційних задач, трактування даних лабораторних та спеціальних досліджень, що характеризують функціональний стан вуха, контроль практичних навичок, інші.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Клінічна анатомія та фізіологія органу слуху. Клінічна анатомія зовнішнього вуха (вушна раковина, зовнішній слуховий прохід). Будова барабанної перетинки. Система порожнин середнього вуха, стінки барабанної порожнини, її вміст. Топографія лицевого нерва. Типи будови соскоподібного відростка. Будова завитки та її рецепторного апарата.

Тема 2. Методи дослідження слуху. Дослідження слуху шепітною та розмовною мовою. Дослідження слуху за допомогою камертонів. Слуховий паспорт. Тональна порогова аудіометрія. Способи маскування. Види аудіограм при порушеннях звукопровідного та звукосприймаючого відділів. Методи визначення ступеня втрати слуху. Поняття "феномен прискореного наростання гучності" (ФУНГ).

Тема 3. Ендоскопічні методи дослідження ЛОР органів. Отоскопія: звичайна, за допомогою воронки Зігле, отоскопу. Мікроотоскопія, пряма ендоскопія. Ендоскопічне дослідження носоглотки.

Тема 4. Етіологія та патогенез хронічного гнійного середнього отиту. Роль функції слухової труби у розвитку хронічного гнійного середнього отиту. Роль захворювань верхніх дихальних шляхів, імунологічного стану організму та алергічного фактора у генезі хронічного гнійного середнього отиту. Форми хронічного гнійного середнього отиту.

Тема 5. Хронічний тубо-тімпанальний середній отит. Клінічний перебіг. Антромастоїдотомія з мастоїдопластиком. Тимпанопластика. Аудіометричні показання та протипоказання до слуховідновлюючих операцій. Етапи та типи (за Вульштейном) тимпанопластики, принципи техніки хірургічного втручання. Використання різноманітних матеріалів для відновлювання дефектів барабанної перетинки та слухових кісточок (ауто-гомо- та алотрансплантати).

Тема 6. Хронічний епітімпано-антральний середній отит. Холестеатома – теорії генезу, форми, класифікація. Показання до радикальної операції на вусі, її етапи. Показання до

- слуховідновлюючих операцій. Тимпанопластика. Обливість післяопераційного перебігу після сануючих та слухопокращуючих операцій на середньому вусі, можливі ускладнення.
- Тема 7. Секреторний середній отит - причини, значення алергії і дисфункції слухової труби у генезі захворювання. Дані отоскопії, дослідження слухової функції. Дані аудіометрії та тимпанометрії при секреторному середньому отиті.
- Тема 8. Методи консервативного і хірургічного лікування секреторного середнього отиту: тимпанопункція, міринготомія, шунтування, лазерне дренування барабанної порожнини. Знеболювання при шунтуванні барабанної порожнини, типі шунтів.
- Тема 9. Особливості післяопераційного перебігу після шунтування барабанної порожнини, можливі ускладнення. Тактика ото хірурга при ускладненнях міринготомії або шунтування барабанної порожнини.
- Тема 10. Адгезивна хвороба середнього вуха - причини, значення алергії і дисфункції слухової труби у генезі захворювання. Дані отоскопії, дослідження слухової функції.
- Тема 11. Методи консервативного і хірургічного лікування. Тимпанопластика.
- Тема 12. Використання різноманітних матеріалів для відновлювання дефектів барабанної перетинки та слухових кісточок (ауто-гомо- та алотрансплантати). Особливості післяопераційного перебігу після тимпанопластики, можливі ускладнення.
- Тема 13. Отосклероз – патоморфологічні зміни у скроневої кістці, клінічні симптоми, дані акуметрії та вестибулометрії.
- Тема 14. Принципи консервативного і хірургічного лікування отосклерозу. Стапедектомія та стапедопластика.
- Тема 15. Особливості післяопераційного перебігу після операцій з приводу отосклерозу, можливі ускладнення.

Залік. Оцінюється за двобальною шкалою: оцінка «зараховано» виставляється здобувачу вищої освіти, який виконав навчальний план дисципліни, не має академічної заборгованості; рівень компетентності — високий (творчий); оцінка «не зараховано» виставляється здобувачу вищої освіти, який не виконав навчальний план дисципліни, має академічну заборгованість (середній бал нижче 3,0 та/або пропуски занять); рівень компетентності — низький (рецептивно-продуктивний).

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Євчев Ф.Д., Пухлік С.М., Тігаренко О.В., Євчева А.Ф., Гаєвський В.В. Сучасна невідкладна допомога хворим із гострими та хронічними захворюваннями ЛОР-органів та при їх ускладненнях: навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів-оториноларингологів та сімейних лікарів. – Одеса: Олді+, 2023. – 272с.
2. Попович В.І. Сучасні стандарти лікування гострих запальних захворювань ЛОР - органів (Рекомендації). – Київ, 2019. – 80 с.
3. Бабінець Л.С., Бездітко П.А., Пухлік С.М. та ін Сімейна медицина: у 3 кн.:підручник. Кн.3. Спеціальна частина. Поліпрофільність загальної лікарської практики. – к., 2017. – 680 с.
4. Заболотний Д.І., Мітін Ю.В., Безшапочний С.Б., Дієва Ю.В. Оториноларингологія. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 460 с.

Додаткова:

5. Попович В.І., Кошель І. В., Пухлік С. М. Риніти: сучасні клінічні рекомендації. Практичний аспект. -К: ТОВ «Доктор-Медіа-Груп», 2023 р. - 100 с.
6. Попович В.І., Медвідь В.І., Пухлік С.М., Кошель І.В. Фармакотерапія основних оториноларингологічних синдромів у вагітних. - К: ТОВ «Доктор-Медіа-Груп», 2020 р. -78с.
7. R.Corbidge, N.Steventon. Oxford Handbook of ENT and Head and Neck Surgery//Paperback, 2020. - 496 p.
8. Y.Mitin, Y.Deyeva, Y.Gomza, V. Didkovskiy etc. Otorhinolaryngology// Medicine, 2018. – 264p.

9. A.Al-Qahtani, H.Haidar, A.Larem. Textbook of Clinical Otolaryngology// Hardback, 2020. -1155p.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю поточна навчальна діяльність оцінюється за 4-бальною (традиційною) шкалою. Кінцевою стає середня оцінка за всі види діяльності під час практичного заняття.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Здобувач допускається до заліку за умови виконання вимог навчальної програми та в разі, якщо за поточну навчальну діяльність він отримав не менше 3,00 балів.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);

- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, що встановлені Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету